

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o energetske učinkovitosti stavb – prispevku končnih uporabnikov (raziskovalno mnenje)

(2008/C 162/13)

Komisija je 16. maja 2007 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednji temi:

Energetska učinkovitost stavb – prispevek končnih uporabnikov.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, odgovorna za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 23. januarja 2008. Poročevalec je bil **g. PEZZINI**.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 442. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2008 (seja z dne 14. februarja) s 195 glasovi za in 1 vzdržanim glasom.

1. Sklepne ugotovitve

1.1 Odbor priznava, da je energetska učinkovitost temeljni dejavnik pri skrbi za podnebje in doseganju ciljev EU iz Kjota ter novih ciljev, ki jih je marca 2007 postavil Evropski svet na področju omejevanja emisij. Zato priporoča krepitev prizadevanj, usmerjenih na potrošnike.

1.2 Odbor je prepričan, da v gradbenem sektorju obstaja velik potencial za varčevanje z energijo, zlasti pri energiji za ogrevanje, klimatizacijo, pogonsko moč in osvetljava ter pri tehnikah izolacije, pri načrtovanju in uporabi stavb.

1.3 Pri opredeljevanju ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti je treba upoštevati tudi prednosti razširjene uporabe stroškovno učinkovitih tehnoloških inovacij in končnim uporabnikom omogočiti, da sprejmejo bolj premišljene odločitve o individualni porabi energije.

1.4 Odbor meni, da je za končne uporabnike najpomembnejše, da se vprašanja informiranja in financiranja obravnavajo bolj neposredno, z razvojem inovativnih metod: nujno je, da lastniki in najemniki ne občutijo teh novih ukrepov Skupnosti kot nove davke na tako osnovno dobro, kot je njihov dom.

1.5 Odbor meni, da je treba razviti novo kulturno stimulacijo in spodbude za premagovanje višjih stroškov in povečanje zanimanja za:

- raziskovanje projektov;
- revizijo metod gradnje;
- uporabo boljših materialov pri gradnji in
- nove strukturne rešitve.

1.6 Odbor meni, da je treba okrepiti delo Evropskega odbora za standardizacijo (CEN) v skladu z nalogo Komisije na tem področju, ki predvideva definicijo usklajenih standardov za merjenje porabe energije obstoječih in novih stavb ter za postopke izdaje certifikatov in inšpekcijske postopke.

1.7 Odbor želi poudariti, da se je treba izogniti postavitvi nevzdržnih omejitev za države članice v luči mednarodne konkurence in zagotoviti, da lastniki, ki oddajajo stanovanja ali sami živijo v njih, niso prisiljeni nositi stroškov, ki presegajo njihove finančne možnosti.

1.8 Obveznosti in stroške, ki izhajajo iz postopka certificiranja, morajo po mnenju Odbora spremljati kampanje obveščanja, da bi zagotovili pravičen dostop do izboljšane energetske učinkovitosti, zlasti stanovanjskih stavb, ki so zgrajene ali se jih upravlja v okviru socialne politike, in stanovanjskih blokov, zlasti v novih državah članicah, kjer gre pri večini stanovanjskih blokov za tipsko gradnjo. Za tovrstne stavbe bi lahko uporabili standardne certifikate.

1.9 Odbor želi poudariti pomen razvoja pobud Skupnosti za usklajevanje dejavnosti držav članic na področju energetske učinkovitosti, da bi dosegli dejanski napredek za večjo evropsko skladnost ob upoštevanju lokalnih pogojev.

1.10 Odbor priporoča številne ukrepe za povečanje ozaveščenosti končnih uporabnikov o energetske učinkovitosti na splošno in zlasti v stavbah:

- brezplačno svetovanje o energiji in javno financiranje študij izvedljivosti;
- davčne olajšave in/ali subvencije za izvajanje „energetskih pregledov“;
- davčne olajšave za porabo goriva za ogrevanje, električno energijo in pogonsko moč ter gospodarske spodbude in olajšave oz. povračila za nakup energetske učinkovitih in okolju prijaznih tehnologij oz. namestitvev boljše toplotne izolacije v obstoječih stavbah;
- nizkoobrestna posojila za nakup energetske učinkovitih naprav in sistemov (npr. kondenzacijskih kotlov, individualnih termostatov itd.) ter ukrepe podjetij za energetske storitve (ESCO) ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ ESCO = podjetje za energetske storitve (Energy Service Company).

- subvencije ali davčne olajšave za naložbe v raziskave in razvoj ali v pilotne projekte z namenom spodbujanja širjenja novih tehnologij na področju energetske učinkovitosti stavb z uporabo 7. okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (FP7) 2007–2013, Okvirnega programa za konkurenčnost in inovacije (CIP), programa LIFE+ ter strukturnih skladov in kohezijskega sklada;
- posojila EIB, zlasti za trajnostno obnovo velikih starih javnih stavb ali stavb javne uprave in socialnih stanovanj;
- pomoč družinam z nizkimi dohodki in upokojencem za izboljšanje energetske učinkovitosti stanovanj ter dolgoročno nizkoobrestna posojila za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb;
- standardni paketi s fiksno ceno za redno vzdrževanje kotlov in centralnih klimatskih naprav, ki ga opravlja usposobljeno osebje;
- spletna stran Skupnosti s povezavami na nacionalne spletne strani z enostavnim dostopom za končne uporabnike;
- priprava evropskega učnega gradiva v vseh jezikih Skupnosti, ki je usmerjeno na različne poklicne skupine, o podeljevanju evropskega patenta za stavbe ⁽²⁾;
- vključitev ključnih tem na področju izobraževanja v ustrezne programe Skupnosti – izobraževalni program EU; FP7-RTD; Marie Curie; EIB, univerze;
- zagotavljanje informacijskega gradiva in gradiva za usposabljanje za šole na vseh stopnjah, za poklicna in sindikalna združenja ter potrošnike in njihove organizacije.

1.11 Odbor meni, da je treba z vidika končnega potrošnika upoštevati ovire, ki preprečujejo spodbujanje in izvajanje energetske učinkovitosti v stavbah v Evropi: tehnične, gospodarske, finančne, pravne, upravne, birokratske, institucionalne, organizacijske ovire, ovire socialno-vedenske narave ter ovire, povezane z nedoslednim pristopom (neravnovesje med ogrevanjem in klimatizacijo, neupoštevanje lokalnega podnebja).

2. Uvod

2.1 Predsedstvo Evropskega sveta v svojih sklepih z zasedanja 8. in 9. marca 2007 „izpostavlja potrebo po povečanju energetske učinkovitosti v EU, da se doseže cilj 20 % prihranka porabe energije v EU v primerjavi s predvidevanji za leto 2020 [...]“ in opozarja na pomen „energetsko učinkovitega in varčnega ravnanja porabnikov energije, energetske tehnologije in inovacij ter **prihrankov energije pri stavbah**“ kot prednostnih področij.

⁽²⁾ Za potrditev ozaveženosti o učinkoviti uporabi virov. Glej podoben predlog za evropski patent za računalnike.

2.1.1 Energetska učinkovitost stavb spada med pobude Skupnosti na področju podnebnih sprememb (obveznosti v okviru Kjotskega protokola) in zanesljivosti oskrbe, zlasti v okviru zelene knjige o zanesljivi oskrbi z energijo in zelene knjige o energetske učinkovitosti, o katerih je EESO večkrat izrazil mnenje ⁽³⁾.

2.1.2 Poraba energije za storitve, povezane s stavbami, predstavlja približno 40 % ⁽⁴⁾ porabe energije v EU.

2.1.3 Povprečna poraba energije v stanovanjih v mnogih evropskih regijah že samo za ogrevanje znaša 180 kWh/m² na leto. To kaže, da je energetska učinkovitost mnogih stavb v evropskih državah še posebej slaba.

2.1.4 Razlog za to je v več dejavnikih. Na eni strani se premalo potrošnikov zaveda vse večjih težav s pridobivanjem energije po zmernih cenah; po drugi strani pa arhitekti, gradbeni podjetja in številni mali podjetniki, ki delajo v gradbenem sektorju ⁽⁵⁾, pri gradnji ponavadi premalo pozornosti namenijo energetske učinkovitosti in okolju prijazni konstrukciji ter dajejo prednost estetskim vidikom ter sledijo trenutnim trendom, kot so kakovost tal, luksuzne pomivalne naprave, privlačnost, steklene fasade, vrsta materiala in velikost oken.

2.1.4.1 Poleg tega mnogi upravni organi, zlasti tehnični občinski uradi in uradi za javno zdravje, ne upoštevajo dovolj tega vprašanja pri merjenju energetske porabe stavb v okviru preverjanja, ali so varne za bivanje, ali pa o tem niso dovolj obveščeni.

2.1.4.2 Kljub temu je v nasprotju s splošnim prepričanjem veliko manevrskega prostora za izboljšanje energetske učinkovitosti obstoječih in novih stavb, zlasti pri večstanovanjskih hišah v mestih ⁽⁶⁾.

2.1.5 Pri prenovi obstoječe infrastrukture imajo pomembno vlogo pogodbe, ki se lahko sklenejo s podjetji za energetske storitve (ESCO): v skladu s temi pogodbami so podjetjem

⁽³⁾ Mnenje o zeleni knjigi K evropski strategiji za zanesljivo oskrbo z energijo, poročevalka ga. Sirkeinen, UL C 221, 7.8.2001, str. 45; raziskovalno mnenje o oskrbi EU z energijo: strategija za optimalno kombinacijo energetskih virov, poročevalka ga. Sirkeinen, UL C 318, 23.12.2006, str. 185; raziskovalno mnenje o energetske učinkovitosti, poročevalec g. Buffetaut, UL C 88, 11.4.2006, str. 53; mnenje o učinkovitosti končne rabe energije in energetskih storitvah, poročevalka ga. Sirkeinen, UL C 120, 20.5.2005, str. 115; mnenje o akcijskem načrtu za energetske učinkovitost, poročevalec g. Iozia, UL C 10, 15.1.2008, str. 22.

⁽⁴⁾ 32 % v prometu, 28 % v industriji. Vir: Evropska komisija, DG ENTR.

⁽⁵⁾ BDP gradbenega sektorja znaša več kot 5 % celotnega BDP EU.

⁽⁶⁾ Če bi se povprečna poraba energije stavb v evropskih regijah zmanjšala na 80 kWh/m² na leto (energijski razred D), bi lahko prihranili veliko energije v gradbenem sektorju. To je vsekakor v skladu z Direktivo 2002/91/ES.

zaupane izboljšave obstoječih stavb z namenom doseči včasih kar precejšnje zmanjšanje stroškov energije. Podjetje je plačano z denarjem, privarčevanim z zmanjšano porabo ⁽⁷⁾.

2.1.6 Poleg tega bi lahko pri manjših obnovitvenih delih sprejeli številne ukrepe, kot so namestitve zunanjih rolet, namestitve pametnih števec, ki potrošnikom omogočajo neprestano spremljanje porabe v resničnem času, ali naprav za ogrevanje vode na plin (*top boxes*), ki lahko zmanjšajo stroške škodljivih emisij plina za 40 %. Mikrosistemi za prezračevanje so se izkazali za izredno učinkovite v stanovanjih, z uporabo pravih materialov, na primer za transparentne vertikalne stene (okna), pa je mogoče zmanjšati izgubo toplote iz stanovanja za vsaj 20 % ⁽⁸⁾. Tudi s sanitarno tehniko z varčno porabo vode je mogoče zmanjšati porabo energije. Energetska podjetja bi morala v računih za energijo jasno in brezplačno potrošnike obveščati o njihovi porabi energije v istem obdobju preteklega leta, tako da lahko ti primerjajo sedanjo porabo s prejšnjim obdobjem.

2.1.7 EESO je trdno prepričan, da lahko pobude v tem sektorju prispevajo k velikim prihrankom in tako pomagajo doseči cilje, povezane s podnebnimi spremembami in zanesljivo oskrbo z energijo. Glede na to, da je relativno malo maneverskega prostora za kratkoročne ali srednjeročne ukrepe na področju oskrbe z energijo, je treba vplivati na končne porabnike, tj.:

- povečati učinkovitost končne rabe energije;
- omejiti zahteve po energiji;
- spodbujati proizvodnjo obnovljivih virov energije ⁽⁹⁾;
- zagotoviti boljše gospodarjenje z energijo, ki temelji na samonadzoru.

2.1.8 Varčevanje in boljšo uporabo energetskih virov preprečuje vrsta dejavnikov:

- kulturni vidik;
- težave z obvladovanjem sprememb;
- pomanjkanje strokovnega znanja;
- neustrezna davčna politika;
- premalo partnerstev med podjetji;
- pomanjkanje informacij.

⁽⁷⁾ Trenutno obstajajo tri vrste pogodb: pogodba s celotnim odstopom prihranka stroškov do določene višine, pogodba z delitvijo prihranka stroškov ter pogodba z delitvijo prihranka stroškov in zajamčeno kvoto.

⁽⁸⁾ To omogoča uporaba oken z močno izolacijo, tj. z dvema steklenima ploščama, med katerima je plast žlahtnih plinov (kripton, ksenon, argon).

⁽⁹⁾ Prispevek obnovljivih virov energije: sončno obsevanje Zemlje: **177 000 TW**; sončno sevanje pri tleh: **117 000 TW**; svetovna poraba primarne energije: 12 TW (Vir: Univerza Bergamo, Fakulteta za strojništvo).

2.1.9 V gradbenem sektorju je ogromen potencial za varčevanje z energijo, zlasti ko gre za porabo energije za ogrevanje, pogonsko moč in osvetljavo v okviru uporabe stavb. To se kaže pri tako imenovanih pasivnih stavbah ⁽¹⁰⁾, ki izkoriščajo velike možnosti varčevanja in spodbujajo konkurenčnost in inovacije Skupnosti s tem, ko se vse bolj usmerjajo na razvoj in uporabo novih, energetskega bolj učinkovitih tehnologij.

2.1.10 Namen strateških ciljev energetske politike je:

- zmanjšati emisije onesnaževal, ki spreminjajo podnebje, ob upoštevanju posebnosti okolja in prostora;
- spodbujati konkurenčno rast v nepremičninskem sektorju, industriji in novih energetskih tehnologijah;
- usmeriti se na socialne vidike in varstvo javnega zdravja v okviru energetske politike.

2.1.11 Pri opredeljevanju ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti je treba upoštevati tudi prednosti razširjene uporabe stroškovno učinkovitih tehnoloških inovacij. Končni uporabniki lahko sprejmejo bolj premišljene odločitve o individualni porabi energije, če imajo na voljo ustrezne informacije, kot so podrobnosti ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti, primerjave profilov končnih uporabnikov in objektivne tehnične specifikacije o električnih napravah ⁽¹¹⁾.

2.1.12 Vse vrste informacij o energetske učinkovitosti, zlasti s tem povezanimi stroški, bi morali v ustreznih oblikah široko razširiti zainteresiranim stranem. Informacije bi morale zajemati tudi finančne in pravne vidike in bi morale biti predstavljene v informacijskih in oglaševalnih kampanjah, ki podajajo jasno sliko o najboljših praksah na vseh ravneh.

2.1.13 Ukrepi, ki so omejeni zgolj na tehnične vidike, so sicer potrebni, vendar ne zadostujejo za zmanjšanje porabe energije v gradbenem sektorju. Treba je obravnavati tudi kompleksno medsebojno delovanje med neprestano razvijajočo se tehnologijo in njenimi mnogimi in različnimi uporabniki.

2.1.14 V okviru prejšnjega programa Pametna energija za Evropo (2003–2006) je bila razvita pobuda za platformo EPBD ⁽¹²⁾, ki zagotavlja storitve za lažje izvajanje Direktive 2002/91/ES o energetske učinkovitosti stavb, ki je začela veljati v celoti v začetku leta 2006. Ta direktiva vsebuje naslednje zahteve, ki veljajo za države članice:

- zahteve in metodologija izračunavanja integrirane energijske učinkovitosti stavb;

⁽¹⁰⁾ Pasivne stavbe so stavbe, ki porabijo manj kot 15 kWh/m² na leto.

⁽¹¹⁾ Končni uporabniki bi že sedaj morali biti obveščeni o teh uporabnih informacijah v skladu s členom 3(6) Direktive 2003/54/ES.

⁽¹²⁾ EPBD = European Energy Performance of Buildings Directive (Direktiva o energetske učinkovitosti stavb).

- minimalne skupne zahteve EU glede energijske učinkovitosti novih stavb;
- minimalne zahteve glede energijske učinkovitosti velikih obstoječih stavb, na katerih potekajo velika obnovitvena dela;
- energetske certificiranje stavb, ki je obvezno za nove stavbe, stavbe, na katerih potekajo velika obnovitvena dela in vsa stanovanja pri zamenjavi stanovalcev ⁽¹³⁾;
- redni pregledi kotlov in klimatskih sistemov v stavbah ter ocena ogrevalnih sistemov, v katerih so kotli starejši od 15 let.

2.1.15 S tehničnega vidika je nujno, da se javnost in potrošniki zavejo potrebe po celostnem pristopu, ki upošteva več dejavnikov, med drugim:

- kakovost toplotne izolacije;
- vrsto ogrevalnih in klimatskih sistemov;
- uporabo obnovljivih virov;
- lego stavbe;
- preprečevanje vlage in nastajanje plesni.

2.1.15.1 V osnovi obstajata dva temeljna kazalnika:

- **posebne energetske potrebe ovoja stavbe:** to oceni učinkovitost ovoja, ki čim bolj zmanjša izgubo toplote pozimi in omeji prekomerno ogrevanje poleti;
- **celotna posebna potreba po primarni energiji:** poleg tega omogoča oceno učinkovitosti vseh sistemov, ki pretvarjajo primarno energijo v udobje bivanja in v različne storitve.

2.1.16 Za doseg cilja omejevanja porabe energije in emisij onesnaževal in plinov, ki povzročajo podnebne spremembe, so potrebne tudi politike, ki:

1. povezujejo ukrepe za toplotno izolacijo (pasivni ukrepi varčevanja z energijo) z bistvenim izboljšanjem tehnologije naprav (aktivni ukrepi varčevanja z energijo);
2. razširjajo vrsto in obseg ukrepov varčevanja z energijo;
3. vključujejo obnovljive vire v visoko učinkovite hibridne sisteme;
4. se usmerjajo na inovativne sisteme: **solarno hlajenje, mikro sproizvodnja toplote in električne energije, trigeneracija (soproizvodnja toplotne, električne in hladilne energije), toplotne črpalke in hibridne naprave** ⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ V primeru nakupa, prodaje, oddajanja ali dedovanja.

⁽¹⁴⁾ Povprečna koncentracija energije: sončni kolektorji: ~ 0,2 kW/m²; vetrne turbine: ~ 1–2 kW/m², hidroelektrarne: ~ 5 000 kW/m²; termoelektrarne: ~ 10 000 kW/m² (Vir: Univerza Bergamo, Fakulteta za strojništvo).

2.1.17 Programi Skupnosti za inovacije in razvoj imajo odločilno vlogo pri razvoju energetske učinkovitosti stavb, in sicer v okviru tehnološkega cilja za razvoj pametnih „ničnih energetskih“ stavb, tj. „pozitivnih energetskih“ stavb, ki z uporabo najpogostejših alternativnih oblik energije, kot so sončna, vetrna in geotermalna energija, proizvedejo več energije, kot je porabijo.

2.1.18 Poleg omenjenega Okvirnega programa za konkurenčnost in inovacije (CIP) ima na ravni Skupnosti pomembno vlogo pri podpori razvoja tehnologije čiste energije 7. okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj, ki v okviru posebnega programa „Sodelovanje“ predvideva poseben tematski poudarek.

2.1.19 Evropska tehnična standardizacija ima pomembno vlogo na področju energetske učinkovitosti stavb. Komisija je Evropski odbor za standardizacijo (CEN) zadolžila za pripravo tehničnih standardov, potrebnih za izvajanje omenjene direktive o energetske učinkovitosti stavb ⁽¹⁵⁾. Ti vključujejo:

- usklajene standarde za merjenje porabe energije obstoječih stavb;
- usklajene standarde za nove stavbe;
- enotne standarde za certificiranje;
- skupne standarde za inšpekcijske postopke.

2.1.20 Doslej je bilo razvitih skoraj 30 evropskih standardov (CEN) ⁽¹⁶⁾. Države članice so že potrdile, da jih bodo prostovoljno izvajale. Če se izkaže, da prostovoljno izvajanje standardov ni doseženo, je treba sprejeti ustrezno zakonodajo, s katero bodo postali obvezni.

2.1.21 V vsakem primeru mora Komisija državam članicam zagotoviti potrebne instrumente za razvoj celostne in enotne metodologije za oceno energetske učinkovitosti stavb. Ko države članice določijo minimalne zahteve energetske učinkovitosti, se

⁽¹⁵⁾ Glej opombo 16 doslej pripravljenih referenčnih standardov UN-CEN/CENELEC.
www.cen.eu/cenorm/businessdomains/sectors/utilitiesandenergy/news.asp.

⁽¹⁶⁾ EN ISO 6946 Gradbene komponente in gradbeni elementi; EN 10339 Klimatski sistemi za toplotno udobje v stavbah (Air conditioning systems for thermal comfort in buildings); EN 10347 Ogrevanje in hlajenje stavb (Building heating and cooling); EN 10348 Ogrevanje stavb (Building heating); EN 10349 Ogrevanje in hlajenje stavb (Building heating and cooling); EN 13465 Prezračevanje stavb (Ventilation for buildings); EN 13779 Prezračevanje nestanovanjskih stavb; EN 13789 Toplotne značilnosti delov stavb; EN 13790 Toplotne značilnosti stavb; EN ISO 10077-1 Toplotne lastnosti oken, vrat in polken; EN ISO 10077-2 Toplotne lastnosti oken, vrat in polken; EN ISO 13370 Toplotne karakteristike stavb; EN ISO 10211-1 Toplotni mostovi v zgradbah; EN ISO 10211-2 Toplotni mostovi v zgradbah; EN ISO 14683 Toplotni mostovi v zgradbah; EN ISO 13788 Higrotermalno obnašanje sestavnih delov stavb in elementov stavb EN ISO 15927-1 Higrotermalne karakteristike stavb; EN ISO 13786 Toplotne značilnosti delov stavb; EN 10351 Gradbeni materiali (Building materials); EN 10355 Stene in tla (Walls and floors); EN 410 Steklo v gradbeništvu. Določanje svetlobno tehničnih in sevalno fizikalnih veličin za zasteklitve. EN 673 Steklo v gradbeništvu. Določanje toplotnega prehoda (vrednost U) (Determination of thermal transmittance (U value)); EN ISO 7345 Toplotna izolacija – Fizikalne količine in definicije.

morajo te odražati v „potrdilih o energetski učinkovitosti“, ki so oznake, ki se podeljujejo stavbam, podobne oznakam na gospodinjskih aparatih. Toda potrdila za stavbe so bolj izdelana in kompleksna ter jih spremljajo priporočila za izboljšanje učinkovitosti.

2.1.22 Raziskovalni projekti so jasno pokazali, da je poleg tehničnih naprav v stavbi pozornost, ki jo uporabniki namenijo varčevanju z energijo (bodisi stanovalci ali uporabniki na delovnem mestu podnevi), odločilen dejavnik pri porabi energije.

2.1.22.1 V zvezi s tem je smiselno spodbujati ustrežnejše oblačenje ob visokih temperaturah, npr. brez suknjiča in kravate poleti ⁽¹⁷⁾, ter ustrezna zimska oblačila, da se lahko temperatura v stanovanjih in pisarnah vzdržuje na približno 20 °C ali 21 °C ⁽¹⁸⁾.

2.1.23 Tudi lega hiše glede na stran neba vpliva na količino toplote, potrebne za udobje stanovalcev. Poraba energije na prebivalca za ogrevanje vrstnih hiš se lahko razlikuje za dejavnik 2,5 (in za dejavnik 3 za samostoječe hiše), medtem ko se poraba električne energije razlikuje za dejavnik 4 ali 5.

2.1.23.1 Ob upoštevanju vsega navedenega bi bilo smiselno dopolniti obstoječo zakonodajo s predpisi o energetski učinkovitosti, ki se nanašajo ne le na stavbe, ampak tudi na stanovanjske soseske.

2.1.24 Državljanje je treba – že v šoli ⁽¹⁹⁾ – bolj ozaveščati o tem, da njihov dom potrebuje pomembno količino primarne energije za:

- ogrevanje pozimi;
- hlajenje poleti;
- toplo vodo;
- delovanje dvigal;
- osvetljava;
- delovanje gospodinjskih aparatov

in da je z malo pazljivosti in pripravljenosti ⁽²⁰⁾ mogoče veliko te energije prihraniti.

⁽¹⁷⁾ Glej sklep japonskega ministrskega predsednika.

⁽¹⁸⁾ Temperatura v bruseljski Hiši obnovljivih virov energije pozimi ne preseže 21 °C.

⁽¹⁹⁾ Džul, enota za merjenje energije, in vat (džuli na sekundo), enota za merjenje električne energije, bi morala biti vključena v šolske učne načrte skupaj s pojmi meter, liter in kilogram.

⁽²⁰⁾ Najcenejša energija je **prihranjena energija!**

2.1.25 Končni uporabniki morajo pogosto sprejeti pomembne odločitve o naložbah, na primer pri obnavljanju hiše ali odločanju o pomembnih spremembah v fazi načrtovanja ali gradnje. Tudi odločitve o naložbah v nove tehnologije, ki omogočajo pomemben prihranek energije, lahko pomembno vplivajo na energetsko učinkovitost stavb. Na primer v:

- materiale, ki omogočajo boljšo izolacijo;
- okvire (za vrata in okna) z nižjo toplotno prehodnostjo ⁽²¹⁾;
- sisteme za zaščito pred soncem, kot na primer navadna polkna;
- izbiro ali prilagoditev sistemov ogrevanja ⁽²²⁾;
- namestitev dodatnih sistemov, kot so fotovoltaična tehnologija, sončno ogrevanje ali horizontalni ali vertikalni sistemi geotermalnega ogrevanja ⁽²³⁾;
- preprečevanje vlage in nastajanje plesni.

2.1.26 Jasno je, da je za spremembo referenčnega okvira, ki je bil na splošno v uporabi doslej, treba najti nove kulturne stimulacije in spodbude za izravnavo višjih stroškov in povečanje zanimanja za:

- raziskave v fazi načrtovanja;
- revizijo metod gradnje;
- uporabo kakovostnih materialov pri gradnji;
- nove konstrukcije, ki bodo omogočile namestitev sistemov za sončno ogrevanje ⁽²⁴⁾;
- optimalno namestitev sončnih kolektorjev;
- vnaprejšnjo oceno za uporabo vertikalne ali horizontalne tehnologije za izkoriščanje geotermalne energije.

⁽²¹⁾ Vrednost toplotne prehodnosti vse bolj dosega ali celo presega estetsko vrednost stanovanjske opreme.

⁽²²⁾ Učinkovitost kondenzacijskih kotlov je 120-odstotna v primerjavi s tradicionalnimi kotli, katerih učinkovitost je 80-odstotna.

⁽²³⁾ Vertikalna geotermalna tehnologija temelji na načelu, da temperatura zemlje z globino narašča. Zato je temperatura določene količine vode v ceveh na določeni globini višja in je potrebno manj toplote, da se doseže potrebna temperatura za ogrevanje stavbe. Horizontalna geotermalna tehnologija izkorišča konstantno temperaturo zemlje v globini 4 do 5 metrov in zato zagotavlja vodo, ki je toplejša od temperature ambienta s pomočjo črpalke, ki je nameščena na tej globini. To pomeni, da je temperaturna razlika manjša (delta T). Količina potrebne toplote za ogrevanje določene količine vode s 6 °C na 30 °C se precej razlikuje od potrebne toplote za ogrevanje vode s 14 °C na 30 °C.

⁽²⁴⁾ Solarno hlajenje: sončna energija se lahko uporablja tudi za hlajenje zraka, kar je povezano s precejšnjim prihrankom energije. Proces temelji na hladilniku, ki absorbira toploto. Uporaba **sončnih kolektorjev** za pridobivanje energije za pogon hladilnikov omogoča uporabo v najbolj sončnih obdobjih.

2.1.27 Upoštevat je treba naslednje spodbude:

- povečanje zazidljive površine;
- znižanje nekaterih davkov na sekundarno komunalno opremo;
- poenostavljeni postopki za pridobivanje lokacijskih dovoljenj;
- neupoštevanje izolacijskega materiala pri ocenjevanju maksimalne dopustne debeline netransparentne vertikalne strukture (zidu);
- podeljevanje znakov kakovosti na podlagi stopnje doseženega prihranka.

2.1.28 Vsi ukrepi, sprejeti z namenom zagotoviti pomemben energijski prihranek, bi morali upoštevati dejstvo, da večina Evropejcev živi v obstoječih stavbah in da nove stavbe predstavljajo le majhen delež.

2.1.29 Težava pri najetih nepremičninah je, da na splošno lastniki nosijo stroške ukrepov za večjo energetske učinkovitost (npr. novi okviri za vrata in okna, visoko učinkoviti kotli, generatorji čiste energije), medtem ko uporabniki uživajo korist zaradi nižjih stroškov.

2.1.30 To težavo bi lahko rešili s podporo metode „**financiranja s strani tretjih**“⁽²⁵⁾. Sem sodi **spodbujanje** pobud za varčevanje z energijo v stavbah, ki jih izvajajo podjetja, povezana z institucijami, ki zagotavljajo posojila, in **odplačevanje** naložb v določenem obdobju s povprečnim prihrankom, ki je rezultat nižjih stroškov energije v obdobju po dokončanem delu.

2.1.31 Dober sistem financiranja, ki ga uporabljajo industrializirane države in ki bi ga lahko podprli in razširili, je upravljanje povpraševanja (*demand side management, DSM*). Podjetja, ki proizvajajo ali dobavljajo energijo, vlagajo v projekte za energetske obnove stavb, ki so v njihovi pristojnosti. S tako doseženimi prihranki se pokrijejo stroški.

2.1.32 Sistem bi seveda lahko izboljšali z ustreznim pravnim okvirom, da bi dobavitelje energije spodbujali k vlaganju v obnovo sistemov ogrevanja stavb, za katere dobavljajo energijo.

2.1.33 Z zapletenim vprašanjem varčevanja z energijo v stanovanjskih stavbah se prav tako sooča večina novih držav članic EU. S povezanimi stroški in zapletenostjo se ne smejo

⁽²⁵⁾ To je predmet priporočila EU v členu 4 Direktive EGS št. 93/76 (UL L 237/28, 22. 9. 1993). Pri tem gre za tehnično finančno rešitev, ki se uporablja pri razpisih in predvideva splošne storitve preverjanja, financiranja, namestitve, obratovanja in vzdrževanja tehničnih naprav zunanjega podjetja, znanega kot podjetje za energetske storitve (ESCO). Ta financira naložbe v naprave, tako da za določeno obdobje zastavi del finančne vrednosti pričakovanega prihranka energije. Glej dodatek.

obremenjevati končni uporabniki in državljani. Češka je na primer uspela uporabiti nekaj sredstev, dodeljenih v okviru kohezijske politike, za obnovo stanovanjskih stavb.

2.1.34 Največjo pozornost je treba nameniti zagotavljanju, da je glavna skrb pri obnovi stavb varčevanje z energijo. Za doseg ciljev za omejitev porabe energije in emisij onesnaževal so potrebne politike, ki:

- povezujejo ukrepe za toplotno izolacijo (pasivni ukrepi varčevanja z energijo) s potrebnim izboljšanjem tehnologije naprav (aktivni ukrepi varčevanja z energijo);
- razširjajo vrsto in obseg ukrepov varčevanja z energijo, nena zadnje z uporabo politik, ki zagotavljajo finančne spodbude in spodbude pri načrtovanju;
- širijo „hibridne“ sisteme, tj. sisteme, ki združujejo tradicionalno energijo z alternativno ali čisto energijo in tako zmanjšujejo uporabo fosilnih goriv.

2.1.35 Da bo politika za spodbujanje varčevanja z energijo v stavbah resnično učinkovita, mora poleg javnosti vključevati tudi različna poklicna združenja in podjetnike iz različnih sektorjev, in sicer:

- poklicna združenja;
- zagovornike okolju in podnebnju prijaznega urbanega razvoja;
- projektne vodje;
- energetske menedžerje;
- podjetja za energetske storitve;
- gradbena podjetja;
- nepremičninska podjetja;
- proizvajalce v gradbenem sektorju;
- ponudnike storitev in vzdrževalce.

3. Sedanje stanje

3.1 Sedanje stanje v EU

3.1.1 Izboljšanje energetske učinkovitosti stavb je cilj mnogih predpisov Skupnosti, med drugim: direktive iz leta 1989 o gradbenih proizvodih⁽²⁶⁾ in direktive SAVE⁽²⁷⁾ iz leta 1993 v delu, ki se nanaša na gradbeni sektor, direktive iz leta 1993 o izdajanju certifikatov za energetske učinkovitost stavb⁽²⁸⁾, direktive iz leta 2002 o energetske učinkovitosti stavb⁽²⁹⁾, Direktive 2005/32/ES iz leta 2005 o vzpostavitvi okvira za določanje

⁽²⁶⁾ Direktiva 89/106/EGS.

⁽²⁷⁾ Direktiva 93/76/EGS.

⁽²⁸⁾ Direktiva 93/76/EGS, razveljavljena z Direktivo 2006/32/ES.

⁽²⁹⁾ Direktiva 2002/91/ES.

zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo⁽³⁰⁾, in direktive iz leta 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah⁽³¹⁾. Poleg tega je bilo sprejetih tudi mnogo drugih zakonodajnih ukrepov, ki se nanašajo na proizvode, kot je direktiva o toplovodnih kotlih⁽³²⁾, sklep o pisarniški opremi⁽³³⁾, direktiva o gospodinjskih aparatih in navajanju porabe energije s pomočjo nalepk⁽³⁴⁾, direktiva o energetski učinkovitosti za gospodinjske električne hladilnike⁽³⁵⁾ in direktiva o energijski učinkovitosti predstikalnih naprav za fluorescenčne sijalke⁽³⁶⁾. Direktiva o energetski učinkovitosti stavb se nanaša zlasti na izboljšanje energetske učinkovitosti novih in obstoječih stanovanjskih in nestanovanjskih stavb.

3.1.2 Rok za prenos te direktive je bil 4. januar 2006, toda nekatere države članice so zaprosile za podaljšanje, ki jim je bilo odobreno⁽³⁷⁾, medtem ko so druge v postopku za ugotavljanje kršitev, ker direktive niso prenesle v svojo zakonodajo ali pa so jo prenesle pomanjkljivo⁽³⁸⁾. Kljub temu morajo vse države članice do konca leta 2007 vzpostaviti merila za podeljevanje certifikatov za energetska učinkovitost.

3.2 Sedanje stanje glede na vrsto stavb in podnebje

3.2.1 Za celostno obravnavo vprašanja prispevka končnih uporabnikov k energetski učinkovitosti stavb je treba upoštevati posebnosti posameznih velikih območij EU, zlasti glede na:

- različne vrste stavbnega fonda,
- različne podnebne razmere.

3.2.2 **Vrste stavbnega fonda.** Stavbni fond v novih državah članicah in v petih vzhodnonemških zveznih deželah ima v primerjavi s stavbnim fondom v drugih 15 državah članicah velik potencial za znaten prihranek energije.

3.2.2.1 Stavbni fond na teh območjih je v večini rezultat povojnega urbanega načrtovanja in temelji na uporabi montažnih delov, ki sestavljajo velike večnadstropne večstanovanjske bloke. Ti so bili zgrajeni z uporabo hitre množične proizvodnje in enotnih, standardnih, centraliziranih tehničnih rešitev. Poleg tega na teh stavbah dolgo časa ni bilo vzdrževalnih ali obnovitvenih del⁽³⁹⁾.

⁽³⁰⁾ Direktiva 2005/32/ES.

⁽³¹⁾ Direktiva 2006/32/ES.

⁽³²⁾ Direktiva 92/42/EGS.

⁽³³⁾ Sklep 2006/1005/ES.

⁽³⁴⁾ Direktiva 92/75/EGS.

⁽³⁵⁾ Direktiva 96/57/ES.

⁽³⁶⁾ Direktiva 2000/55/ES.

⁽³⁷⁾ Npr. Italija.

⁽³⁸⁾ Glej utemeljeno mnenje, poslano Franciji in Latviji, 16.10.2007.

⁽³⁹⁾ *Overview on energy consumption and saving potentials* – Carsten Petersdorff, ECOFYS GMBH, Eupenerstrasse 59, D-50933 Köln, maj 2006.

3.2.2.2 V Romuniji so na primer leta 2002 našli 4.819.104 stanovanjskih stavb. Od tega je bilo 83.799 stanovanjskih blokov z 2 984 577 stanovanji. Ta predstavljajo približno 60 % obstoječih stanovanj. Poleg tega je 53 % stanovanjskih stavb starejših od 40 let; 37 % stavb je starejših od 20 let in le 10 % stavb je mlajših od 10 let.

3.2.2.3 V več kot 95 % velikih stanovanjskih blokov, ki so značilni za vse države nekdanjega sovjetskega bloka, energijo za ogrevanje, prezračevanje in ogrevanje vode zagotavljajo centralni sistemi. Študije iz leta 2005 so pokazale, da potencialni prihranek energije pri tej vrsti stavb znaša 38–40 %.

3.2.2.4 Za to veliko izgubo energije so deloma odgovorni končni uporabniki, slaba kakovost materialov, nezadostna toplotna izolacija, stare tehnologije z visoko porabo energije, zastareli sistemi ogrevanja, osvetljava z visoko porabo energije, neučinkoviti kurilni sistemi, nekakovostne črpalke itd. Dodaten razlog je neučinkovito gospodarjenje z energijo z znatno izgubo⁽⁴⁰⁾, za katero nenazadnje plačajo potrošniki. **Energetska učinkovitost je najdostopnejša, najmanj onesnažujoča in najcenejša** od vseh možnosti.

3.2.3 Podnebna območja

3.2.3.1 V glavnih podnebnih območjih severne in južne Evrope povprečna poraba v stanovanjskem sektorju znaša 4 343 kWh/leto⁽⁴¹⁾. Ta energija se v glavnem uporablja za ogrevanje, ki znaša 21,3 % potrebe po električni energiji, kljub temu, da se to nanaša v glavnem na severno in srednjo Evropo. Sledi delež električne energije za hladilnike in zamrzovalnike (14,5 %) ter osvetljava (10,8 %).

3.2.3.2 V južni Evropi (v Italiji, Španiji, na Portugalskem, v Sloveniji, na Malti, v Grčiji, na Cipru in v južni Franciji) je eden glavnih dejavnikov za povečano porabo električne energije hitro širjenje stanovanjskih klimatskih naprav z nizko zmogljivostjo in majhno učinkovitostjo⁽⁴²⁾ (z močjo hlajenja nižjo od 12 kW) in njihova pogosta uporaba poleti.

⁽⁴⁰⁾ Ko gre za energijsko vsebnost uporabljenega goriva, znaša celotna izguba energije 35 % pri najučinkovitejših sistemih in 77 % pri najmanj učinkovitih.

⁽⁴¹⁾ Skupna poraba električne energije deljena s številom gospodinjstev.

⁽⁴²⁾ Evropska komisija je marca 2002 sprejela Direktivo 2002/31/ES, da bi uvedla energetska učinkovitejša naprave. Direktiva naj bi začela v celoti veljati najkasneje junija 2003, toda ta rok je bil podaljšan do poletja 2004. Kazalnik energetske učinkovitosti za male klimatske naprave energetskega razreda A je bil določen pri 3,2. Toda na trgu so že bolj učinkoviti modeli z vrednostjo od 4 do 5,5 za boljše modele. To pomeni, da splošno širjenje razreda A ni več ambiciozen cilj in da je potencial varčevanja še vedno velik, saj je na evropskem trgu še vedno na voljo veliko modelov energetskega razreda D in E s kazalnikom učinkovitosti približno 2,5.

3.2.3.3 Poraba električne energije za klimatske naprave v stanovanjih, za katere velja Direktiva 2002/31/ES, je ocenjena na okoli 7–10 TWh na leto za EU-25 ⁽⁴³⁾. Treba je tudi omeniti, da v Evropi nove multimedijske naprave, kot so osebni računalniki, tiskalniki, skenerji, modemi in polnilniki mobilnih telefonov, ki so neprestano priključeni, predstavljajo 20 % porabe energije gospodinjstev.

3.3 Nekaj mednarodnih primerjav

3.3.1 Poraba energije na **Japonskem** znaša približno 6 % svetovne porabe. Že pred nekaj časa so bili sprejeti ukrepi za znižanje te stopnje porabe in tako povzročenih emisij CO₂, zlasti v prometnem in gradbenem sektorju, saj stanovanjski sektor predstavlja 15 % celotne porabe.

3.3.2 V stanovanjskem sektorju so bili prihranek primarne energije, zmanjšanje emisij CO₂ in prihranek stroškov za energijo, dosežen z ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb, ocenjeni na približno 28 %, 34 % in 41 % ⁽⁴⁴⁾. Japonski standardi za energetsko učinkovitost stanovanjskih stavb ⁽⁴⁵⁾ so bili spremenjeni leta 1999 in zajemajo tako standarde učinkovitosti kot tudi zavezujoče standarde, njihov cilj pa je doseči polno upoštevanje teh standardov v več kot 50 % novih stavb.

3.3.3 Za japonsko metodo skupnega ocenjevanja stavb in električnih gospodinjskih aparatov je značilno naslednje:

- ocena energetske učinkovitosti stavb in električnih gospodinjskih aparatov;
- ocena energetske učinkovitosti celotne stavbe na podlagi skupne porabe energije z navedbo porabe za klimatizacijo, ogrevanje vode, osvetljava in prezračevanje **v času gradnje**;
- ocena učinkovitosti klimatizacije, ogrevanja vode, osvetljava in naprav za prezračevanje **med dejansko uporabo**;
- podrobna merjenja učinkovitosti v času dejanske uporabe novih stanovanj z namenom doseči predvidene standarde varčevanja do leta 2010.

⁽⁴³⁾ Glej opombo 37.

⁽⁴⁴⁾ Standard energetske učinkovitosti, merjen v skladu z japonsko metodo CASBEE.

⁽⁴⁵⁾ Vir: From Red Lights to Green Lights: Town Planning Incentives for Green Building presentation to the „Talking and walking sustainability international conference“, februar 2007 Auckland. Avtor: Matthew D. Paetz, Planning Manager, BA, BPlan (Hons), MNZPI. Soavtor: Knut Pinto-Delasc, Urban Designer, Masters of Urban Design (EIVP, Pariz).

3.3.4 V **ZDA** so bili že leta 1987 ⁽⁴⁶⁾ v skladu s poglavji o stanovanjskih stavbah v International Energy Conservation Code (IECC ⁽⁴⁷⁾) oblikovani minimalni standardi učinkovitosti za 12 vrst električnih gospodinjskih aparatov. Ti tvorijo osnovo za številne energetske predpise v posameznih zveznih državah.

3.3.5 Za nadzor energetske učinkovitosti stavb so odgovorne posamezne države in v mnogih primerih posamezna okrožja, zlasti po sprejetju zakona o energetske politiki leta 2005 (Energy Policy Act, EPACT), ki lastnike komercialnih stavb s postopnimi davčnimi olajšavami spodbuja k uporabi sistemov energetske učinkovitosti za zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv.

3.3.6 Model Energy Code (MEC) ⁽⁴⁸⁾, ki je bil pripravljen na podlagi IECC sredi osemdesetih in redno posodabljan, nazadnje leta 2006, dopolnjuje Building Energy Codes Program ameriškega zveznega ministrstva za energijo. Njegov cilj je spodbujati vse boljše energetske predpise za stavbe in pomagati zveznim državam pri sprejetju in uporabi teh predpisov, ki se letno pregledajo z namenom:

- ponovne opredelitve podnebnih območij;
- poenostavitve predpisujočih zahtev;
- ukinitve zastarelih, odvečnih ali protislovnih definicij.

3.3.7 Leta 2007 je bil Kongresu predložen zakon o energetske učinkovitih stavbah (Energy Efficient Buildings Act), z namenom:

- oblikovanja pilotnega programa za podeljevanje subvencij podjetjem in organizacijam za novogradnje ali velika obnovitvena dela z uporabo tehnologij za energetske učinkovitost;
- ustreznega upoštevanja stavb, namenjenih prebivalstvu z nižjim dohodkom;

⁽⁴⁶⁾ Japonska: zakon o varčni porabi energije, zakon št. 49 z dne 22. junija 1979.

⁽⁴⁷⁾ ZDA: National Energy Policy and Conservation Act (NEPCA) iz leta 1987.

⁽⁴⁸⁾ ZDA: Residential Energy Code Compliance – IECC 2006 o zahtevah za stanovanjske stavbe iz International Energy Conservation Code iz leta 2006, <http://www.energycodes.gov/>. V ZDA je 63 % držav sprejelo standard MEC za stanovanjske stavbe, 84 % pa je sprejelo standard ASHRAE/IES 90.1-2001 za komercialne stavbe, tehnični standard, ki sta ga razvili ameriški združenji American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers – ASHRAE in the Illuminating Engineering Society of North America – IES/IESNA. CFR. [HTTP://WWW.ASHRAE.ORG/](http://WWW.ASHRAE.ORG/) E http://www.greenhouse.gov.au/buildings/publications/pubs/international_survey.pdf.

— določitve jasne definicije „energetsko učinkovite stavbe“ kot stavbe, ki po gradnji ali obnovi uporablja sisteme ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije, ki so vsaj v skladu s standardi Energy Star; oz. če standardi Energy Star ne veljajo, uporablja proizvode za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo, ki jih priporoča zvezni program za upravljanje z energijo (Federal Energy Management Program).

3.3.8 Ameriško zvezno ministrstvo za energetiko meni, da bi oblikovanje novih, udobnejših in učinkovitejših stavb lahko zmanjšalo stroške hlajenja in ogrevanja za 50 %, medtem ko bodo ukrepi za izvajanje predpisov o energetski učinkovitosti stavb ustvarili nova delovna mesta v gradbeništvu, na področju obnove in strojništva.

4. Splošne ugotovitve

4.1 Odbor je večkrat poudaril potrebo po znatnem in trajnostnem varčevanju z energijo z razvojem tehnik, proizvodov in storitev z nizko porabo energije ter to, da je treba spremeniti vedenje ljudi, da bi zmanjšali porabo energije, hkrati pa ohranili enako kakovost življenja.

4.2 Odbor priznava, da energetska učinkovitost bistveno prispeva k varovanju podnebja in spoštovanju obveznosti EU iz Kjota glede zmanjšanja emisij in predlaga nadaljevanje in krepitev ukrepov na ravni potrošnikov.

4.3 Odbor meni, da je za spodbujanje varčevanja z energijo v stavbah treba podrobno preučiti ovire, ki preprečujejo polno izvajanje direktive o energetski učinkovitosti stavb, in da je treba priznati prehodno obdobje približno 10 let, preden postane certificiranje vseh obstoječih stavb, ki so zajete v direktivi, obvezno.

4.4 Odbor je v mnenju iz leta 2001 o osnutku direktive o energetski učinkovitosti stavb izrazil podporo pobudi Komisije in njenemu namenu za razvoj skupne metodologije za oceno in spremljanje energetske učinkovitosti stavb. Vendar je poudaril, da je potrebna previdnost, da bi se **„izognili postavljanju nevzdržnih omejitev za države članice v luči mednarodne konkurence“ in „uvajanju stroškov za lastnike nepremičnin, ki jih oddajajo ali uporabljajo sami, ki so nesorazmerni z njihovimi možnostmi, saj bi bilo to v nasprotju s cilji direktive in bi državljanje odvrnilo od združene Evrope“** ⁽⁴⁹⁾.

4.5 EESO meni, da bi morala morebitna dopolnitev direktive o energetski učinkovitosti stavb vključevati analizo življenjskega ciklusa stavbe, da bi ponazorili vpliv na ogljikov ciklus. Tako bi

si potrošniki in regulativni organi lažje predstavljali posledice emisij ogljika, ki jih izločajo proizvodi, predvideni za gradnjo.

4.5.1 Za vsako širitev zakonodaje Skupnosti na tem področju bi bilo treba v vsakem primeru opraviti ustrezno analizo vplivov, glede na to, da bo najverjetneje vplivala na trg in stroške za končne porabnike, bodisi lastnike ali najemnike.

4.5.2 Treba je tudi zagotoviti, da zeleni ukrepi za izboljšanje toplotne izolacije dopuščajo ustrezno kroženje zraka in vlažnosti, preprečujejo vlago in ne povzročajo škode na stavbi, na primer z nastajanjem plesni.

4.6 Kot je Odbor že poudaril ⁽⁵⁰⁾, se „dejavnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti [...] zaradi različnih lokalnih okoliščin in dejavnosti zelo razlikujejo. Učinki teh dejavnosti na notranjem trgu so očitno omejeni. Zato je v skladu z načelom o subsidiarnosti pomembno, da dodatne dejavnosti na ravni EU prinašajo resnične dodatne koristi“.

4.7 Postopek certificiranja morajo spremljati kampanje obveščanja, da bi zagotovili pravičen dostop do izboljšane energetske učinkovitosti, zlasti za stanovanjske stavbe, ki so zgrajene ali se upravljajo v okviru politike socialnih stanovanj.

4.8 Če usposobljeno osebje redno vzdržuje kotle, klimatske naprave in druge naprave za alternativno energijo, tako zagotavlja, da so naprave ustrezno nastavljene, v skladu s proizvodnimi specifikacijami, in torej optimalno delujejo.

4.9 Zaradi pozitivnih izkušenj številnih držav članic in glede na rezultate izvajanja glavnih politik Skupnosti v preteklih letih Odbor priporoča številne ukrepe, s pomočjo katerih bi lahko spodbujali energetska učinkovitost na splošno in zlasti v stavbah:

- brezplačno svetovanje o energiji;
- davčne olajšave in/ali subvencije za izvajanje „energetskih pregledov“;
- davčne olajšave za porabo goriv za ogrevanje, električno energijo in pogonsko moč;
- davčne olajšave za nakup energetska učinkovitih in okolju prijaznih tehnologij;

⁽⁴⁹⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega sveta o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energetski učinkovitosti stavb, UL C 36, 8.2.2002, str. 20.

⁽⁵⁰⁾ Mnenje o učinkovitosti končne rabe energije in energetskih storitvah, poročevalka: ga. Sirkeinen, UL C 120, 20.5.2005, str. 115.

- nizkoobrestna posojila za nakup energetske učinkovitih naprav in sistemov (npr. kondenzacijskih kotlov, individualnih termostatov itd.);
- preferencialna posojila za pobude podjetij za energetske storitve;
- subvencije ali davčne olajšave za naložbe v raziskave in razvoj ali v pilotne projekte z namenom spodbujanja širjenja novih tehnologij na področju energetske učinkovitosti stavb;
- pomoč družinam z nizkimi dohodki in upokojevcem za izboljšanje energetske učinkovitosti stanovanj;
- dolgoročna nizkoobrestna posojila za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb.

4.10 Odbor meni, da je za končne uporabnike najpomembnejše, da se vprašanja informiranja in financiranja obravnavajo bolj neposredno, z razvojem inovativnih metod: **nujno je, da lastniki in najemniki ne občutijo teh novih ukrepov Skupnosti kot nove davke na tako osnovno dobrino, kot je njihov dom.**

4.11 Ne sme nastati vtis, da je doseganje ciljev Kjotskega protokola in varčevanja z energijo enostaven prenos višjih stroškov industrije za proizvodnjo energije na končne uporabnike in evropske državljane.

4.12 Odbor meni, da je za omejitev bremena za posamezne lastnike treba izvesti cetrificiranje za celotno stavbo z uporabo vzorčnih stanovanj, da se zagotovi certificiranje, ki bo veljalo za vsa stanovanja v stavbi.

4.13 Spletna stran, ki bi jo spodbujala Komisija, s povezavami na nacionalne spletne strani bi bila lahko v pomoč pri preseganju pravnih, institucionalnih, organizacijskih in tehničnih ovir, ki končnim uporabnikom onemogočajo enostaven dostop.

4.14 Odbor meni, da je pomembno, da je sam dober zgled na področju energetske učinkovitosti pri upravljanju svojih zgradb. Ugotovil je odličen primer stavbe v neposredni soseščini v Bruslju, Hiše obnovljivih virov energije, ki prikazuje, kako je mogoče stroškovno učinkovito doseči pomembne izboljšave v obstoječi stavbi. V zgradbah Odbora je že prišlo do določenih izboljšav, tudi v okviru prizadevanj za pridobitev certifikata EMAS. Odbor sedaj poziva svojo administracijo k nadaljnjemu poročilu o pregledu napredka, v katerem naj se opredelijo možne dodatne izboljšave.

V Bruslju, 14. februarja 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS
